

Till Loos Koboltgruva lockas årligen tusentals besökare för att få uppleva en genuin 1700-talsgruva på djupet. Foto: Loos Koboltgruva

2022-10-06 08:30 CEST

Loos Koboltgruva är Årets Arbetslivsmuseum

Historien om Loos Koboltgruva i nordvästra Hälsingland är en berättelse om 1700-talets industriella framåtanda. Men också om ett lokalsamhälles vision och tusentals ideella arbetstimmar. Nu hyllas gruvmuseet med utmärkelsen **Årets Arbetslivsmuseum 2023**.

– *Åh, så glad jag blir. Detta blir en hyllning till flera hundra års arbete, från gruvdrift till museum*”, säger Pia Enocson, ordförande för föreningen Loosgrufvan, om utmärkelsen.

Mitt i hälsingebyn Los, omgiven av milsvida skogar och kristallklara tjärnar, ligger Loos Koboltgruva. Hit lockas årligen tusentals besökare för att få stiga ner och uppleva en genuin 1700-talsgruva på djupet. När du tar dig ner i gruvan längs trätrottoarer och trappor är det som att förflyttas 250 år tillbaka i tiden. Guidade visningar väcker gruvans historia till liv och får tankarna att snurra kring hur livet såg ut för den tidens gruvdrängar.

Lyckades med det omöjliga

Det var i slutet av 80-talet som föreningen Loosgrufvan bildades kring idén om att omvandla den gamla koboltgruvan i Los till besöksmål. Stora delar av lokalsamhället engagerades i arbetet och efter att miljontals liter vatten pumpats upp, mängder av skräp och sten fraktats bort och över 7000 timmars ideellt arbete lagts ner kunde äntligen den första guidade visningen hållas.

Det mångåriga och gedigna ideella arbetet bakom succémuseet är ett av många skäl till att Loos Koboltgruva nu får utmärkelsen Årets Arbetslivsmuseum. Juryns motivering lyder:

"Med uthålliga och ideella krafter har man vid Loos koboltgruva lyckats göra det omöjliga möjligt - gruvan har återuppväckts ur sin 250-åriga törnrosasömn.

Här synliggörs 1700-talets gruvdrift, blåfärgsverk och världens första nickelfyndighet. Med personligt engagemang levandegörs historien ur ägarparet Anna-Sophia och Henrik Kalmeters liksom gruvarbetarnas perspektiv. Genom att använda historien över generationsgränserna ger Loos Koboltgruva orten tro på framtiden.

Om Loos Koboltgruva

Gruvdriften i Loos hade sina glansdagar under 1700-talet. År 1736 upptäckte Henrik Kalmeter koboltfyndigheter i Loos och började bedriva bergsbruk. Loos blev en industriort mitt i den stora hälsingeskogen. Här bröts kobolt till färg för Sveriges och Europas porslinsfabriker. 1751 blev gruvan världsberömd då Axel Fredrik Cronstedt upptäckte grundämnet nickel här. Men malmen avtog med tiden och 1773 lades verksamheten ner.

Om utmärkelsen Årets Arbetslivsmuseum

Bakom utmärkelsen Årets Arbetslivsmuseum står Arbetets museum i samverkan med Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd (ArbetSam), Sjöhistoriska museet och Järnvägmuseet. Priset består av 25 000 kr, en emaljskylt och äran. Prisutdelning sker hos det vinnande arbetslivsmuseet när så är möjligt.

Bland de nominerade arbetslivsmuseerna fanns dessa med i slutomgången:

Bogserbåten S/S Herbert - Mjörns Ångbåtsförening, K A Almgrens sidenväveri & museum och Rörstrand Museum.

Pressbilder

www.arbetetsmuseum.se/pressbilder

Kontakt

Jan-Åke Karlsson, Loos Koboltgruva

073-803 65 84, jan.ake.karl@gmail.com

Helena Törnqvist, arbetslivsintendent, Arbetets museum

Tel. 011-23 17 26, helena.tornqvist@arbetetsmuseum.se

Läs mer

[Loos Koboltgruva – Upplev en orörd 1700-tals gruvmiljö \(loosgruvan.se\)](http://loosgruvan.se)

[Arbetets museum – Årets Arbetslivsmuseum](#)

På Arbetets museum i Norrköping berättar vi om människors vardag. Vi samlar inte på föremål. Vi samlar på personers yrkesminnen och historier från vardagslivet. Låt dig beröras, uppröras och inspireras!

Kontaktpersoner

Anna Redmalm

Presskontakt

Kommunikatör

Kommunikation

kommunikation@arbetetsmuseum.se

011-23 17 09